

СЕРЦЕВО-СУДИННІ ЗАХВОРЮВАННЯ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМИ ПРОФІЛАКТИКИ ТА ФАРМАКОТЕРАПІЇ

Остапець М. О.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Сучасні генетичні технології дали новий імпульс у вирішенні проблем лікування як спадкових патологій, так і захворювань мультифакторіального генезу. Однією із актуальних проблем сучасної медицини є з'ясування молекулярно-генетичних аспектів спадкової схильності до серцево-судинних захворювань, оскільки смертність від даної групи патологій складає близько 17,5 млн. в усьому світі щорічно.

На сьогодні в практичній медицині сформувався новий напрям – генетична кардіологія, метою якої є інтеграція концепції та технології молекулярної генетики для поглибленого вивчення етіології та патогенезу клінічного поліморфізму серцево-судинних захворювань.

Завдяки сучасним генетичним технологіям ідентифіковано гени, що беруть участь в регуляції ембріонального розвитку судин та серця (васкулогенез та ангиогенез); ідентифіковано гени вроджених аномалій крупних судин та вад серця; досягнуто успіхи у розумінні молекулярно-генетичних основ порушень електрофізіологічних властивостей серця (аритмій та кардіоміопатій). Найбільшу увагу приділяють кандидатним генам – тим, що контролюють різні метаболічні та гомеостатичні системи, порушення в яких відіграє значну роль в патогенезі серцево-судинних захворювань. Для цієї групи патологій в першу чергу це гени, продукти яких залучені до ліпідного гомеостазу, тромбоутворення і формування реологічних властивостей крові, гени ренін-ангіотензинової системи, гени метаболізму гомоцистеїну, гени, що впливають на фізіологію стінки судин (регулюють тонус судин, функцію ендотелію). Отже, зазначений набір генів є своєрідною моделлю полігенної структури спадкової схильності до серцево-судинних захворювань мультифакторіальної природи.

Таким чином, знання молекулярно-генетичних основ дозволить ідентифікувати генотипи осіб з серцево-судинними захворюваннями, що важливо для проведення профілактики (з урахуванням особливостей конкретної популяції), ранньої діагностики та вибору адекватної терапії (складання індивідуальних схем лікування, терапія препаратом, що є безпечним та ефективним). В зв'язку з цим слід відмітити, що проведення порівняльно-популяційних досліджень генів-кандидатів, а також аналіз асоціацій поліморфізмів генів-кандидатів хвороб, дають нову інформацію щодо узагальнення ролі факторів популяційної динаміки у формуванні структури генофонду та подальшій профілактиці серцево-судинної патології, що досить важливо з медико-соціальної, морально-етичної та соціально-економічної позицій.